

Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18257>

Özet

Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği (BHYÖ), hemşirelerin bütüncül bakım sağlama konusundaki öz bildirim yeterliklerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, hemşirelik uygulamalarında yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda ruhsal, sosyal ve manevi ihtiyaçları da kapsayan kapsamlı bir yaklaşıma ne ölçüde benimsendiğini ölçmeyi hedefler. Bu özel girişi, orijinali farklı bir dilde geliştirilmiş olan ölçeğin, Türkiye bağlamına uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin test edilmesi çalışmasına dayanmaktadır. Çalışma, ölçeğin Türkçe popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir.

Ölçeğin Türkçe uyarlanması, hemşirelik eğitimi ve uygulamalarında bütüncül yaklaşıma entegrasyon düzeyini belirlemek, eğitim ihtiyaçlarını saptamak ve profesyonel gelişimi izlemek için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bütüncül Hemşirelik, Yeterlik, Hemşirelik Eğitimi, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Bütüncül Bakım, Sağlık Hizmetleri.

Yazarlar

Adeviye Aydın, Derya Hiçdurmaz.

Amaç

Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, klinik alanda çalışana hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin bütüncül bakım prensiplerine uygun olarak hizmet sunma konusundaki algılanan yeterlik seviyelerini nicel olarak ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, bireyin fiziksel, duygusal ve ruhsal boyutları bir arada ele alan kapsamlı bir bakım modelini ne kadar etkin uygulayabildiğini değerlendirir.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş bu ölçeğin, Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak ve geçerlik/güvenirlilik analizleri aracılığıyla Türk hemşirelik literatürüne kazandırmaktır. Elde edilen veriler, Türkiye'deki hemşirelik standartlarının yükseltilmesine katkıda bulunmayı hedefler.

Yapı

Ölçek, temelde **Bütüncül Hemşirelik Yeterli** yapıda ölçmektedir. Bu yapı, genellikle birkaç alt boyutta ele alınır ve hemşirenin sadece hastanın tedavisine odaklanması yerine, hastayı bir bütün olarak görme yeteneğini ifade eder. Bütüncül bakım, öz-farkındalık, etik karar verme,

terapötik iletişim ve tamamlayıcı sağlık yaklaşımların kullanma gibi karmaşık becerileri içerir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin orijinal yapısını koruyarak veya kültürel farklılıklar nedeniyle küçük modifikasyonlarla Türk popülasyonunda da ilgili boyutlar temsil ettiğini doğrulamıştır. Bu yapı, hemşirelik profesyonellerinin entegre ve hasta merkezli bakım sunma yeteneklerinin temelini oluşturur.

Geçerlik

Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması (Aydın & Hiçdurmaz, 2019), ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek üzere kapsamlı geçerlik analizlerine tabi tutulmuştur. Bu analizler genellikle içerik geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (faktör analizi ile) olarak gerçekleştirilir.

Yapılan psikometrik testler sonucunda, ölçeğin Türkçe formunun yeterli düzeyde yapı geçerliğine sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, ölçek maddelerinin, teorik olarak bütüncül hemşirelik yeterliği kavramını temsil eden alt boyutlarla tutarlı bir şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (tutarlılık) çalışmaları, Türkçe formun farklı zamanlarda veya farklı madde grupları arasında istikrarlı sonuçlar verdiğini kanıtlamıştır. Güvenirlik genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ile değerlendirilir.

Aydın ve Hiçdurmaz (2019) tarafından yürütülen çalışmada, BHYÖ'nün toplam puanı ve alt boyutları için hesaplanan Cronbach Alfa katsayılarının kabul edilebilir limitlerin üzerinde olduğu rapor edilmiştir. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu ve ölçüm hatalarının minimum düzeyde tutulduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemeyi hedefler.

Analizler, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk kültüründe de korunduğunu göstermiştir. DFA sonuçları, veri ile teorik model arasındaki uyum indekslerinin mükemmel veya kabul edilebilir seviyelerinde olduğunu ortaya koyarak, ölçeğin bütüncül hemşirelik yeterliğini ölçen ayrı alt boyutlara sahip olduğunu kanıtlamıştır. Bu alt boyutlar, hemşirelik pratiğinin farklı yönlerini temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve Psikometrik Test Çalışması

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil), Orijinal Dil (Genellikle İngilizce)

Popülasyon Grubu: Hemşireler ve Hemşirelik Öğrencileri

Yaş Grubu: Yetkinler (Profesyonel hemşireler veya lisans/lisansüstü öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Çalışan hemşireler ve/veya hemşirelik eğitimi alan bireyler.

Test Metodolojisi: Çapraz kesitsel anket çalışması ve psikometrik analizler.

Anahtar Kelimeler

Sağlık, Hemşire, Psikolojik Değerlendirme, Kültürel Uyarlama, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Bütüncül.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Uyarlama makalesinde belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Çalışmada belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Adeviye Aydın (Sorumlu Yazar). İletişim e-posta adresi: adeviye86@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı (Uyarlama): 2019

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için orijinal yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle ücret talep edilmez, ancak sorumlu yazar (Adeviye Aydın) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Uyarlama çalışması'nın tam metnine ve detaylı psikometrik verilere aşağıdaki linkten ulaşılabilir: onlinelibrary.wiley.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: butunsel-hemsirelik-yetkinligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aydin, A., & Hiçdurmaz, D. (2019). Holistic nursing competence scale: Turkish translation and psychometric testing. *International Nursing Review*, 66(3), 425-433.

Bütüncül Hemşirelik Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır ve bu nedenle burada listelenememektedir. Maddelere ulaşmak için lütfen referansta belirtilen makaleye veya sorumlu yazara başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM